

Zápis z obhajoby disertační práce

Student: Mgr. Michal Špína

Identifikační číslo studenta: 343476

Studijní program: Filologie

Studijní obor: Obecná a srovnávací literatura (komparatistika)

Název disertační práce: „Neúprosné rovnoběžky: Železnice v evropské literatuře 1830–1914“

Jazyk práce: česky

Jazyk obhajoby: česky

Školitel: Vojvodík Josef, prof. Dr. phil., M.A.

Oponenti: Doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D. (ÚČLK FF UK); PhDr. Eduard Burget, Ph.D. (Ústav pro českou literaturu AV ČR)

Datum obhajoby: 27. 6. 2019

Místo obhajoby: Praha, FF UK

Termín: řádný

Předseda komise: prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.

Členové komise: prof. PhDr. Jiří Holý, DrSc.,
prof. PhDr. Anna Housková, CSc.,
prof. PhDr. Zdeněk Hrbata, CSc.,
prof. PhDr. Dalibor Tureček, DSc.,
Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.,
doc. Mgr. Josef Fulka, Ph.D.,
Mgr. Josef Hrdlička, Ph.D.,
a prof. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.

Přítomní: jmenovitě vypsati

PhDr. Petr Bílek, CSc.
prof. PhDr. Jiří Holý, DrSc.,
prof. PhDr. Anna Housková, CSc.,
Mgr. Blanka Činátlová, Ph.D.,
doc. Mgr. Josef Fulka, Ph.D.,
Mgr. Josef Hrdlička, Ph.D.,
prof. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.

13:00 Předseda komise prof. PhDr. Petr Bílek, CSc. zahájil obhajobu, představil sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty. Přítomným pak představil studenta.

13:05 Školitel seznámil přítomné stručně se svým hodnocením studentova studia a jeho disertační práce, které uvedl ve svém písemném vyjádření.

13:08 Student seznámil přítomné s tezemi své disertační práce. Sdělil zejména: (stručně zachytit obsah jeho vystoupení).

- že disertační práce sleduje několik cílů, klade důraz na opomíjená témata a souvislosti

- student se zaměřil především na „odvrácenou tvář“ železnice, na analýzu rozhodující role železnice v moderní době, na ambivalentní význam literárního obrazu železnice

- student vysvětlil genezi práce – od původního záměru katalogizace a „imaginária“ literárního obrazu železnice se v průběhu bádání soustředil především na význam železnice coby synekdochy moderní doby

- velmi rozsáhlý materiál se rozhodl zúžit geograficky (Evropa, včetně Ruska), časově (1830-1914) a tematicky („pohledy z vnějšku“: fenomén cestování zůstává stranou, důraz spíše na v literárním kontextu marginalizované jevy a motivy - jako např. infrastruktura, odvrácená tvář železnice)

- při analýze kombinoval několik metodologických východisek, podstatná je mezioborová perspektiva (literární věda, sociologie, antropologie, filosofie, psychologie, kulturní dějiny)

- motivická struktura práce vždy v rámci jedné kapitoly sleduje dva fenomény (např. vpád do krajiny/lineárnost), jako dílčí téma se pak objevuje „materialita“ železnice (pod vlivem Bachelardovy fenomenologie snění)

- ve zpětném ohlédnutí za svou práci zmínil některé metodologické problémy

13:35 Oponentka Doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D. seznámila přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Položila studentovi tyto otázky:

1) Jak pracovat s pojmem „soundscape“ a inspirací soundstudies?

13:43 Oponent PhDr. Eduard Burget, Ph.D. seznámil přítomné s hlavními body svého posudku a se závěrem, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Položil studentovi tyto otázky:

1) Bylo by možné v textech evropské literatury analyzovat další stroje i techniku v krajině krom železnice?

2) Jaká další období a teritoriální vymezení by autorovi připadaly nosné pro zobrazení železnice?

Oba oponenti práce ocenili čtivost, soudržnost, strukturovanost i bohaté pramenné východiště práce. Vyzdvihli originalitu tématu i zpracování a osobní zaujetí.

13:48 Student reagoval na vyjádření školitele (zachytit odpověď – především hlavní problémy).

- vzhledem k tomu, že oponent pouze chválil, student poděkoval školiteli za vedení a četné inspirace

13:50 Student reagoval na posudky oponentů a jejich položené otázky:

- student vysvětlil způsob používání pojmu „soundscape/zvukokrajiny“ a jeho výskyt v odborné literatuře a korigoval kontext, v němž jej užívá; zmínil podstatný rozdíl v možnosti využití konceptu „zvukokrajiny“ u prózy a poezie

- student vysvětlil způsob členění bibliografie (primární versus sekundární literatura)

- pokud se jedná o další stroje v krajině, bylo by možné zkoumat také literární obrazy dolů (uhelných) a lomů

- další rozvíjení práce by mohlo směřovat k metalurgickým obrazům a metaforám v ruské literatuře

- další teritoriální perspektiva by mohla sledovat jihoamerickou literaturu, kde by železnice fungovala jako obraz kolonizace, nostalgie

14:10 Oponenti (a školitel) se vyjádřili k vystoupení studenta:

- oponenti i školitel konstatovali, že student uspokojivě zodpověděl otázky a podněty z posudků

14:12 Předseda komise zahájil diskusi.

V následné diskusi vystoupil:

- prof. Vojvodík zmínil souvislost zmiňovaných metalurgických obrazů s ruskou apokalyptikou

- prof. Pelán ocenil široký záběr práce a její tematologické zaměření, v této souvislosti zmínil tradiční propojenost tematologii a poetologickou perspektivu – Je záměrné, že vazba motivu, tématu a poetiky v práci není zohledňována?

- student vysvětlil, proč neakcentuje poetologický rámec

Předseda komise konstatoval, že doktorand prokázal schopnost reagovat na výtky v posudcích i podněty, které zazněly v obou posudcích.

14:20 Předseda komise ukončil samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: komise hlasovala zdvižením ruky, počet členů komise ...9..... – přítomno členů komise ...7..... – kladných hlasů.....7..., záporných hlasů ...0..... Obhajoba disertační práce byla klasifikována prospěl.

Zapisovatel: Mgr. Blanka Činátlová

Jméno a podpis předsedy komise:

prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.

Jméno a podpis dalšího člena komise:

Mgr. Josef Hrdlička, Ph.D.,

